

Förmånscyklar, varför och hur då?

– En handledning för arbetsgivare

September 2022

Kontakt:
Mattias Bodin,
Projektledare
mattias.bodin@rjl.se



VI ÄR EN DEL AV
REGION JÖNKÖPINGS LÄN



EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Innehåll

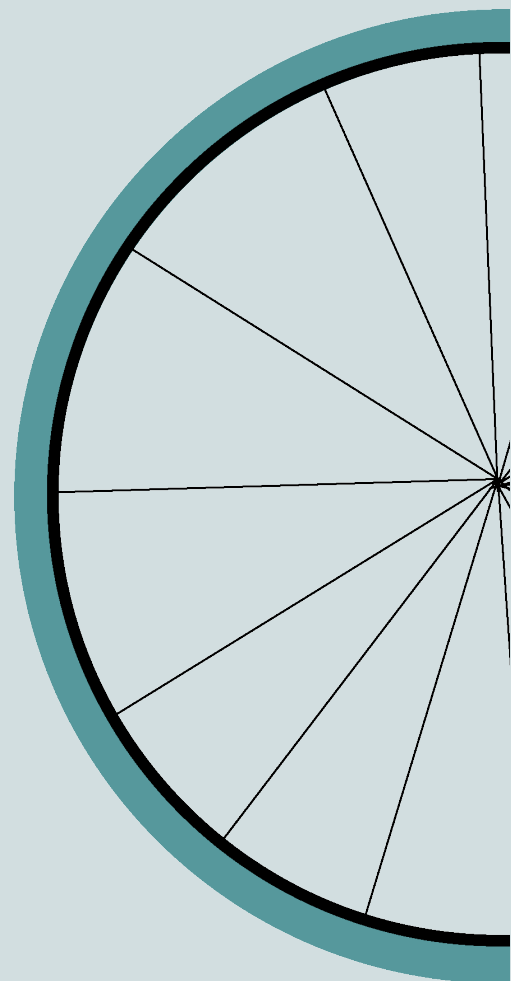
Förord	3
Introduktion till förmånscyklar	4
Vad innebär förmånscyklar?	4
Varför erbjuda förmånscyklar?	4
Stärkt varumärke och attraktivitet	4
Friskare anställda	4
Minskad klimatpåverkan	4
Leder förmånscyklar till mer cykling?	5
Grundkurs för arbetsgivare	6
Fördelaktigt pris – hur då?	6
Förmåns cyklarnas olika parter	6
Hur sätter cykelleverantören sitt pris?	7
Löneupplägget mer i detalj	8
Kostnadsneutralt för arbetsgivaren – hur då?	9
Kostnadsneutralitet genom besparingen i arbetsgivaravgifter	9
Merarbete som uppstår då?	10
Detaljer om de nya skattelättnaderna	11
Förmåns cyklar ur den anställdes perspektiv	12
Vad kostar det?	12
Varför skaffa en förmåns cykel?	13
Best practice	14
Alternativ till förmåns cyklar	17
Vanliga frågor	18
Ordlista	20
Bilagor	22
Arbetsbelastning under leasingperioden	22

Förord

Energikontor Norra Småland är en regional motor och en pådrivande kraft för att med fokus på energiomställningen göra Jönköpings län klimatsmart och hållbart. Sedan 2021 driver vi bland annat projektet ATTRACT – innovativ arbetspendling för attraktiva arbetsgivare i Jönköpings län. Denna text har vi tagit fram som en del i ATTRACT för att hjälpa arbetsgivare att grota ned sig i förmånsyklar på en detaljnivå som vi upplever saknats. Läs guiden på det sätt som är användbart för just er, kanske är det bara ett kapitel som är av intresse, eller så vill ni ha hela handboken!

Leverantörer av förmånsyklar har mycket användbar information på sina hemsidor, men det är också värdefullt med en text som en icke säljande part står bakom. Mycket av informationen bygger på erfarenheter och generöst delade kunskaper från Region Jönköpings Län (RJL) och Jönköpings kommun. Stort tack till Zaklina Barjaktarevic (RJL) samt Ingemar Jakobsson och Olle Gustavsson (Jönköpings kommun)! Materialet har faktagranskats av konsulter inom förmånsyklar på företaget Benify.

Till sist, på sida 20, finns en ordlista som hjälper dig som läser att greppa de skattemässiga begrepp som används, kika där direkt om du behöver.



Introduktion till förmånscyklar

Vad innebär förmånscyklar?

Förmånscyklar är vanliga cyklar, elcyklar och låd/lastcyklar som en arbetsgivare låter anställda leasa¹ vanligen till ett bruttolöneavdrag (vilket är den skattemässiga förmånsform som vi utgår ifrån i resten av handboken). Efter leasingperioden (vanligtvis tre år, men ett fåtal aktörer erbjuder en period på ett år) kan den anställde välja att lämna cykeln åter eller köpa ut den till marknadspris. Den anställde kan använda cykeln i tjänsten och på sin fritid, och ofta tillåts anställda teckna flera cyklar per individ, så att t.ex. en familjemedlem också kan få tillgång till en cykel trots att denne inte arbetar på arbetsplatsen. De går att jämföra med förmånsbilar, som dock ofta endast erbjuds en liten grupp anställda. Eftersom förmånscyklar oftast ges till ett bruttolöneavdrag uppstår skattemässiga fördelar som gör att den anställde får del av cykeln till ett förmånligt pris. För arbetsgivare kostar det ingenting att erbjuda förmånscyklar.

Ett antal kommuner har infört systemet, bl.a. Jönköping, Linköping, Nacka, Sundsvall och Västerås, samt regioner som Region Jönköpings län och Region Halland. Allt fler leverantörer finns idag på marknaden, såsom Bikelease, Ecochange, Elcykelpunkten, Cykelkraft, Cykloteket, Greenbenefits och Sportson. Det finns också aktörer som tar ansvar för en arbetsgivares hela förmånsportal som erbjuder förmånscyklar, som till exempel Benify.

Varför erbjuda förmånscyklar?

Stärkt varumärke och attraktivitet

Förmånscyklar är ofta väldigt populärt bland anställda och arbetsgivare som erbjuder förmånscyklar stärker sitt varumärke som en hållbar och attraktiv arbetsgivare, värden som människor värderar allt högre vid val av arbetsplats och vid beslut om att bli kvar hos en arbetsgivare. Bruttolönecykeln kan även tänkas ge en starkare anknytning till arbetsgivaren i och med de kostnadsfördelar som finns via avdraget på bruttolönen. Om arbetsplatsen har ont om bilparkering eller ska införa parkeringsavgifter är det extra värdefullt att genom förmånscyklar göra det enklare för anställda att välja bort bilen. Bra att veta som arbetsgivare är att det nu är klargjort att det är okej att ladda en elcykel på arbetsplatsen utan att detta behöver tas upp som förmånsvärde.

Friskare anställda

Anställda som pendlar till arbetet med cykel istället för bil har i genomsnitt en sjukdag färre om året, och desto mer de cyklar desto färre sjukdagar får de.² Om arbetsgivaren är offentlig kan man också räkna hem vinster i ett samhällsekonomiskt perspektiv. Jönköpings kommun har t.ex. räknat ut att varje krona de satsat på förmånscyklar har gett 6,21 kronor tillbaka i de samhällsnyttor som ökat cyklande leder till.³

Minskad klimatpåverkan

Hur anställda reser till sitt arbete är en del av en organisations klimatpåverkan i det som brukar kallas Scope 3 (indirekt klimatpåverkan). För organisationer inom tjänstesektorn brukar klimatpåverkan från anställdas arbetspendling vara en ansevärd del av deras klimatpåverkan, ofta betydligt större än deras klimatpåverkan från tjänsteresor. Ändå är det ofta tjänsteresorna som organisationer arbetar aktivt med att minska. Som exempel så består 80 % av Jönköpings kommuns klimatpåverkan från resor av

¹ I strikt mening är egentligen alla cyklar som ägs av arbetsgivaren men som den anställde tillåts använda privat en förmånscykel. I dagligt tal menas dock oftast en cykel som anställda kan leasa genom sin arbetsgivare.

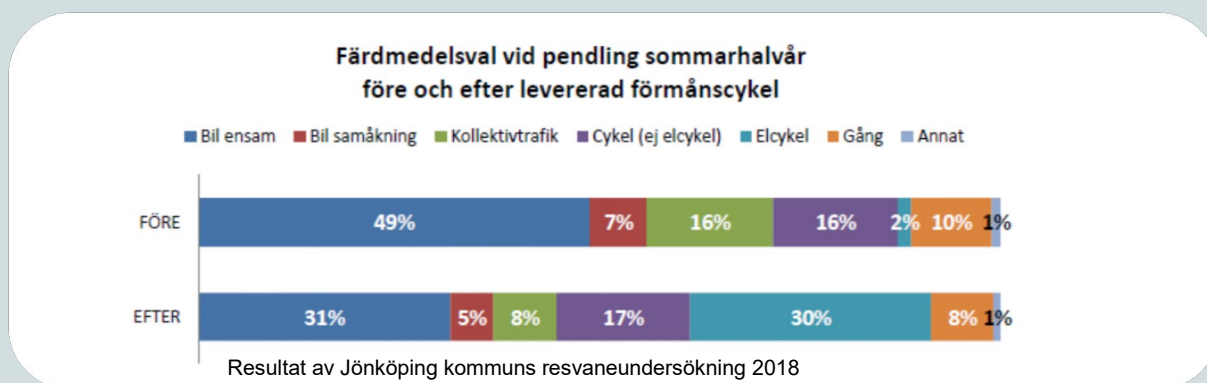
² 2010:08, Preventive Medicine, Ingrid J M Hendriksen, 'The association between commuter cycling and sickness absence' <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20580736/#affiliation-1>

³ 2019, SLU masteruppsats, Sandra Gradin, 'Cost-Benefit Analysis of Cycle to Work Scheme', https://stud.epsilon.slu.se/14299/1/gradin_s_190315.pdf

klimatpåverkan från just arbetspendling, och bara 20 % från tjänsteresorna. Att hjälpa de anställda att ta sig hållbart till arbetet är alltså en väldigt viktig fråga för att minska organisationens klimatavtryck.

Leder förmånscyklar till mer cykling?

Bland de arbetsgivare som erbjuder förmånen beskrivs ofta stort intresse bland de anställda, där cirka 10 till 20 procent av personalstyrkan vill ta del av erbjudandet. För att en miljö- och hälso nytta ska uppstå behöver dessa cyklar 1. Användas, gärna till vardagspendlandet och 2. Helst hamna hos människor som tidigare nyttjade bil i de sammanhang de nu cyklar. Det är alltså viktigt att rätt målgrupp hoppar på erbjudandet. Jönköpings kommun gjorde efter deras första runda med förmånscyklar 2018 en resvaneundersökning som visade hur de anställdas arbetspendling förändrats efter introduktionen av förmånscyklar. Som syns här nedan är det framförallt elcykeln som kastat om färdmedelsfördelningen rejält, där elcykeln tycks ha tagit andelar framförallt från bilpendlingen men i viss mån även kollektivtrafiken.⁴



Värt att belysa är att även elcyklar ger en hälso nytta. Motionsmässigt är ansträngningen att jämföra med en promenad, och hälsovinsten uppstår inte minst i att elcykeln innebär aktiv rörelse och inte stillasittande. Då elcyklar ofta används på längre avstånd än vanliga cyklar finns också studier som visar att elcyklister göra av med något mer energi än ”vanliga” cyklister.⁵

⁴ Intern utvärdering av förmånscyklar samt resvaneundersökning på Jönköpings kommun.

⁵ 2019-08-14 Ny Teknik, ”Elcyklister får lika mycket motion som vanliga cyklister” <https://www.nyteknik.se/fordon/elcyklister-far-lika-mycket-motion-som-vanliga-cyklister-6966370>

Grundkurs för arbetsgivare

Fördelaktigt pris – hur då?

Finessen med förmånscyklar är att anställda ges möjlighet att leasa en cykel via arbetsgivaren som blir billigare än om den köpts in handeln. Det fördelaktiga priset uppstår i flera olika led:

- Upplägget med ett bruttolöneavdrag gör att arbetsgivaren får lägre arbetsgivaravgifter. I ett kostnadsneutralt upplägg kommer denna ”besparing” arbetstagaren till del som en lägre månadskostnad. Det finns möjlighet för arbetsgivaren att tjäna på att erbjuda förmånscyklar genom att inte låta besparingen i arbetsgivaravgifter tillfalla den anställde, men en stor del av vinsten för den anställde uteblir då.
- Arbetstagaren betalar för cykeln med oskattad lön.
- Sedan 1 januari 2022 finns en skattelättnad som innebär att den anställde bara beskattas för den del av förmånsvärdet som överstiger 3000kr per beskattningsår.
- I vissa fall erbjuder cykelleverantören en storköpsrabatt på cyklarna, som gör att de redan från början blir billigare än vid köp i handeln. Denna rabattmöjlighet gäller främst stora arbetsgivare som köper in stora kvantiteter cyklar.

Som med alla bruttolöneavdrag finns för den anställde en nackdel. När bruttolönen sänks så kan detta påverka den anställdes pensionsgrundande och sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vilket kan medföra sänkt sjukpenning, föräldrapenning och a-kassa. Beroende på kollektivavtal kan även semesterlönen påverkas eftersom den i vissa fall baseras på bruttolön (detta är dock inte det vanligaste). Hur mycket den anställde påverkas beror framförallt på dennes inkomstnivå och om personen hamnar i behov av olika socialinkomstförsäkringar. Mer om detta under avsnitt 6. Vanliga frågor.

Förmånscyklarnas olika parter

Som arbetsgivare sitter man i mitten av ett samspel mellan de olika parter som krävs för att förmånscyklarna ska rulla. I figuren beskrivs de olika aktörerna närmare. De tre första aktörerna och deras nytta av förmånscyklar kräver ingen närmare förklaring, men de två sistas funktion kan behöva förklaras. Finansbolaget är en ofta okänd aktör som dock spelar en viktig roll.



Finansbolaget är en ofta okänd aktör som dock spelar en viktig roll. Cykelleverantören har i och med leasingupplägget inte fått betalt för de cyklar som de har köpt in och distribuerat, och kan inte själva ligga ute med de pengarna under leasingperioden. Det gör istället ett finansbolag, så det är ofta direkt till finansbolaget som arbetsgivaren skickar den månadsvisa betalningen för förmånscyklarna. Finansbolagets intresse i förmånscyklarna är förstås att detta ger dem ränterintäkter, och det är lätt att då tänka att cyklarna måste bli väldigt dyra. På grund av bruttolöneavdragets finess kan dock finansbolaget, arbetsgivaren, cykelleverantören och den anställde alla bli vinnare i affären. Skatteverkets funktion är främst som kontrollinstans, för att bedöma att

de förmånsvärden som sätts på cyklarna är korrekt. För att förklara detta närmare behöver vi förstå funktionen av förmånsvärdet, se faktarutan nedan.

Fakta: Vad är ett förmånsvärde och varför är det viktigt att det blir rätt?

När en anställd får en cykel mot ett bruttolöneavdrag så får den anställda ersättning för sitt arbete i en cykel istället för i lön. Precis som lön ska beskattas så ska även förmånscykeln beskattas, varför man på lönesedeln adderar ett förmånsvärde som man drar skatt på, och sedan åter tar bort från lönespecifikationen (se exempel i tabellen med Pelles lön under "Löneupplägget mer i detalj" på nästa sida). Förmånsvärdet blir i princip alltid lägre än själva bruttolöneavdraget, så en viss minskning i inbetalad skatt uppstår dock till den anställdes fördel. Sedan 2022 är också förmånsvärdet skattebefriat upp till 3000 kronor per år, vilket gör att vissa cyklars förmånsvärde inte beskattas alls.

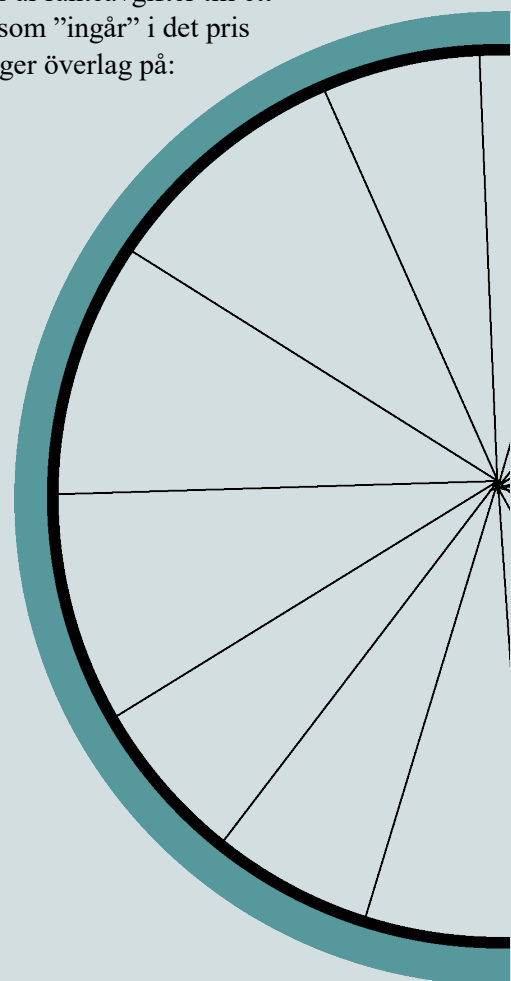
Förmånsvärdet på en cykel sätts utifrån en beräkningsmodell som Skatteverket har. För förmånsbilar har Skatteverket redan satt förmånsvärdet för varje bilmodell, men för förmånscyklar är det cykelleverantören som utifrån cykelns värde och beräknade livslängd tar fram förmånsvärdet enligt Skatteverkets modell. Prata gärna med möjliga cykelleverantörer om förmånsvärden och beräknad livslängd på cyklarna i deras utbud. Desto kortare livslängd en cykel eller ett cykelbatteri bedöms ha, desto lägre blir förmånsvärdet. Ett lägre förmånsvärde är förstås förmånligt för de anställda, men inte till priset av cyklar med dålig livslängd och kvalitet. Skulle Skatteverket vid en revision bedöma att ett förmånsvärde är felaktigt satt så kommer det att justeras med konsekvenser för den anställda, men det har oss veterligen inte hänt.

Hur sätter cykelleverantören sitt pris?

Att som arbetsgivare inse att en del av det som ingår i en förmånscykels pris är ränteavgifter till ett finansbolag kan skapa oro. Det är därför värdefullt att förtydliga vad det är som "ingår" i det pris som en cykelleverantör sätter på en enskild cykel. Förmånscykelns pris bygger överlag på:

- Cykelns inköpspris
- Cykelleverantörens omkostnader för sin tjänst
- Eventuella försäkringar, service osv. som ingår
- Räntekostnader till finansbolaget
- Cykelleverantörens vinst (utan vinst ingen affär)

Att allt detta kan inkluderas och ändå ge en billigare cykel än om den anställda köpt den i en affär är bruttolöneavdragets och skattebefrielsens förtjänst, vilket förklaras i nästa avsnitt.



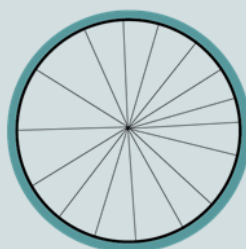
Löneupplägget mer i detalj

För den vetgirige kommer här en förklaring av hur en förmånscykel hanteras lönemässigt; ur den anställdes perspektiv och ur arbetsgivarens. Detta är inget man som arbetsgivare behöver hantera då cykelleverantören gör alla uträkningar som behövs, utan detta är för den som likväl önskar förstå hur det fungerar.

Vi kommer använda arbetstagaren Pelle som ett exempel. Siffrorna är antaganden och i verkligheten är det många parametrar som avgör vad en cykel kan komma att kosta den anställda månadsvis och efter tre år. Oftast vet inte den anställda exakt vad kostnaden blir när avtalet skrivs, men en ungefärlig uppskattning går alltid att ta fram.



Pelle
Månadslön: 30 000 kr
Skattsatts: 33%



Pelles förmånscykel
Värde: 15 000 kr
Bruttolöneavdrag: 342 kr
Förmånsvärde: 250 =
3000 kr/år helt skattefritt

1. Pelles lön och skattesats

Arbetstagaren Pelle har en månadslön på 30 000 kronor och betalar 33 % i skatt.

2. Förmånscykel, bruttolöneavdrag och förmånsvärde

Pelle bestämmer sig för en förmånscykel med ett marknadsvärde på 15 000 kronor.

Bruttolöneavdraget för cykeln blir 342 kronor i månaden och att cykelns förmånsvärde är 250 kronor per månad. Eftersom förmånscyklar sedan 1 januari 2022 är helt skattebefriade upp till ett förmånsvärde av 3000 kronor per år behöver Pelle inte betala någon skatt alls på förmånscykeln ($250 \cdot 12 = 3000$).

3. Effekten på Pelles lönesedel

I rutorna nedan syns hur Pelles nettolön utan en förmånscykel hade varit 20 100 kronor. Med ett bruttolöneavdrag blir Pelles nettolön istället 19 871 kronor, eftersom Pelles bruttolön sänkts och han nu betalar mindre i skatt. Skillnaden utan och med förmånscykel är alltså 229 kronor ($20\,100 - 19\,871 = 229$). Det är alltså denna summa som är Pelles månadskostnad, inte 300 kronor som det vid första anblick ser ut som.

För att visa hur Pelles lönesedel hade kunnat se ut om han valt en elcykel till ett värde av 25 000 kronor istället är den högra rutan också med. Där är bruttolöneavdraget satt till 500 kronor. Förmånsvärdet är 315 kronor, vilket betyder 3780 kronor på ett år. Endast 3000 kronor av dessa är skattebefriade, så Pelle måste nu betala skatt på $780/12 = 65$ kronor per månad. Ett förmånsvärde på 65 kronor läggs till skattsedeln för att sedan tas bort igen när skatten är dragen. Den faktiska månadskostnaden för Pelles cykel med detta exempel hade blivit 356 kr och inte 500 kronor.

Månadslön utan cykel
Bruttolön: 30 000

Skatt: -9900

Nettolön: 20 100

Månadslön med cykel
Bruttolön: 30 000
Bruttolöneavdrag: -342

Skatt: -9787

Nettolön: 19 871

Månadslön med elcykel

Bruttolön: 30 000
Bruttolöneavdrag: -500
Förmånsvärde: 65
Skatt: - 9756
Förmånsvärde: -65

Nettolön: 19 744

4. Totalkostnad efter tre år

Efter 3 år är det dags för Pelle att välja om han vill köpa ut cykeln till marknadspris eller lämna tillbaka den. Pelle räknar nu på vad hans totalkostnad blir för cykeln om han väljer att köpa ut den:

Totalkostnad efter 3 år

Redan betalat: $229 \times 36 = 8\,244$ kr

Utköpspris: 3000 kr*

Totalpris: 11 244

Rabatt: 3756 kr (25%)

*Motsvarar 20% av anskaffningspriset, vilket kan antas är rimligt

Hade Pelle istället valt elcykeln hade hans kostnad med blivit $(356 \times 36) + (0,2 \times 25000) = 17816$ kronor. Det motsvarar en rabatt på 7184 kronor eller 29 %. Men – notera igen att uträkningen är fiktiv och två olika cykelleverantören kan för samma cykelmodell bedöma både bruttolöneavdrag och förmånsvärde till något olika siffror. I praktiken är det också ovanligt med exakt 33 % skatt och man behöver utgå från var och ens faktiska skattesats för att få fram den exakta kostnaden. Desto högre lön en medarbetare har, framförallt vid en marginals-kapp på 50 %, desto fördelaktigare blir också upplägget.

Kostnadsneutralt för arbetsgivaren – hur då?

Kostnadsneutralitet genom besparingen i arbetsgivaravgifter

Det som gör förmånscyklar fördelaktigt är som tidigare nämnts framförallt att ett bruttolöneavdrag minskar arbetsgivarens kostnader för den anställde, och i ett kostnadsneutralt upplägg så kommer denna besparing av arbetsgivaravgifter att subventionera själva cykeln. I det tidigare exempel med Pelle som tjänar 30 000 kronor i månaden och har ett bruttolöneavdrag på 342 kronor i månaden och inte betalar skatt på förmånsvärdet alls, kan det på arbetsgivarens sida se ut så här:

A. Om arbetsgivaren betalar 31,42% i arbetsgivaravgifter (lagstadgad miniminivå)

1. Arbetsgivarens arbetsgivarkostnader för Pelle utan förmånscykel är $31,42\% \times 30\,000 = 9\,426$ kr.
2. Leverantören sätter bruttolöneavdraget till 342 kronor, vilket innebär att Pelles nya bruttolön är 29 658kr. Arbetsgivarens arbetsgivarkostnader när Pelle nu skaffat förmånscykel blir $31,42\% \times 29\,658 = 9318$ kronor
3. Det uppstår alltså en besparing i arbetsgivaravgifter på 108 kronor ($9426 - 9318 = 108$). Denna besparing på 108 kronor i månaden kan man säga subventionerar Pelles cykel. Arbetsgivaren faktureras varje månad 450 kr för cykeln, men från Pelles lön dras endast 342 kr och den övriga delen av kostnaden (108kr) bekostas genom besparade arbetsgivaravgifter. Pelles reella kostnad för förmånscyklarna är som vi tidigare räknat ut 229 kronor.

B. Om arbetsgivaren betalar 50 % i arbetsgivaravgifter

Om vi leker med tanken att arbetsgivaren istället betalar 50 % i arbetsgivaravgifter, vilket vore ovanligt högt men ändå i närheten av de summor som t.ex. betalas inom Region Jönköpings län (ca 47 %) och många andra offentliga arbetsgivare, kommer uträkningen att förändras. Värdet på Pelles cykel är fortfarande detsamma och arbetsgivaren måste fortfarande betala 450 kronor per månad för cykeln. Men arbetsgivaren kommer nu spara in mer pengar på att Pelle skaffat förmånscykel, och därför kommer Pelles bruttolöneavdrag att sättas ned. Olika leverantörer har olika exakta ekvationer som räknar ut exakt hur bruttolöneavdraget bestäms, men resultatet skulle till exempel kunna bli såhär:

1. Arbetsgivarens arbetsgivarkostnader för Pelle utan förmånscykel är $50\% \cdot 30\,000 = 15\,000$ kr.
2. När Pelle beställer en förmånscykel sätts bruttolöneavdraget nu bara till 300 kronor (eftersom besparingen i arbetsgivaravgifter bekostar en större del av cykeln) och Pelles bruttolön minskar till 29 700. Arbetsgivaravgifterna blir då $50\% \cdot 29\,700 = 14\,850$ kr.
3. Denna besparing i arbetsgivaravgifter på 150 kronor i månaden subventionerar Pelles cykel. Arbetsgivaren faktureras varje månad 450 kr för cykeln, men från Pelles lön dras endast 300 kr, och den övriga delen av kostnaden (150kr) bekostas genom besparade arbetsgivaravgifter. Pelles reella kostnad för förmånscyklarna blir enligt detta scenario 201 kronor i månaden och efter tre år kommer han ha fått en rabatt på 32 %.

För att summera...

Nivån på arbetsgivaravgifterna är alltså en av faktorerna som avgör exakt hur förmånligt förmånscyklarna blir för de anställda, men för arbetsgivaren kan ett kostnadsneutralt upplägg åstadkommas oavsett vad arbetsgivaravgifterna ligger på. När arbetsgivaravgifterna är högre än de lagstadgade beror detta ofta på att arbetsgivaren gör större pensionsavsättningar till den anställde, vilket då också innebär att påverkan på den anställdes pensionsavsättningar blir högre i detta fall.

...och komplicera

I exemplet ovan hade Pelle valt en cykel som var så pass billig att vi inte behövde hantera ett förmånsvärde i ekvationen. Om cykeln varit dyrare och Pelle behövt betala skatt på en del av förmånsvärdet så hade arbetsgivaren också behövt betala arbetsgivaravgifter på den delen av förmånsvärdet. Desto mer arbetsgivaren betalar i arbetsgivaravgifter, desto mindre kan de subventionera cykeln och desto högre bruttolöneavdrag behöver Pelle få, vilket alltså bör leda till att Pelles kostnad för cykeln ökar något utöver det faktum att han då behöver betala skatt på förmånsvärdet. Det är inte helt enkelt att förstå i detalj, men vill man så ska alltid cykelleverantören kunna förklara hur bruttolöneavdraget sätts. Hela denna uträkning är dock inget man som arbetsgivare BEHÖVER förstå, leverantören gör alla uträkningar och skickar filer med varje löntagares avdrag som körs direkt in i lönesystemet.

Merarbete som uppstår då?

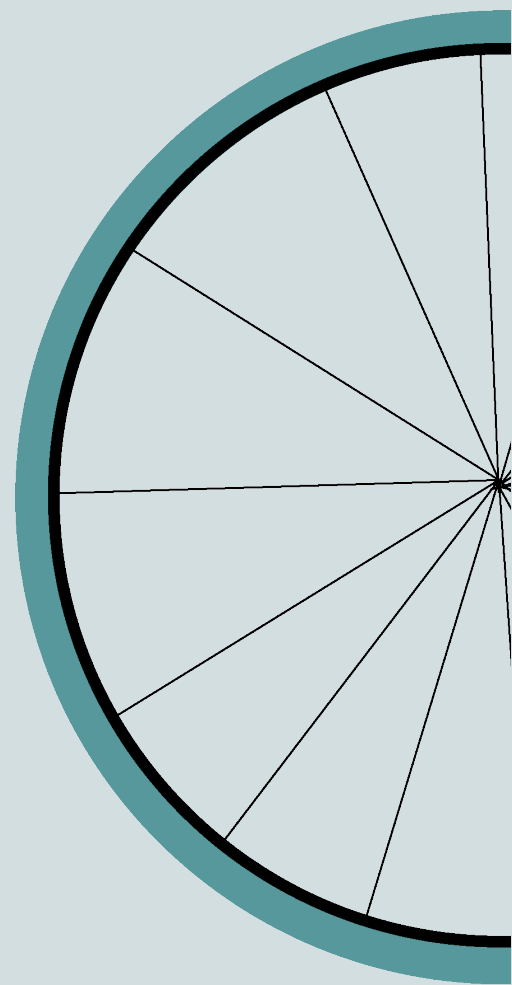
Eftersom förmånscyklar kan innebära en del administrativt arbete för arbetsgivaren kan arbetsgivaren lägga på en administrativ avgift per leasingavtal och månad på mellan 15 och 30 kr. En avgörande faktor för hur stor summan bör vara är förstås hur mycket administrativt merjobb arbetsgivaren uppfattar att förmånscyklarna ger upphov till, vilket tycks variera mycket mellan olika arbetsgivare. Att samtala med flera andra arbetsgivare som testat förmånscyklar kan vara värdefullt för att uppskatta var den administrativa nivån bör ligga. Mer om detta och tips på hur man som arbetsgivare kan tidsuppskatta merarbetet i avsnitt 4 Best Practice och i bilaga 1.

Det finns arbetsgivare som inte upplever förmånscyklar som administrativt tungt alls och andra som inte upplevt förmånscyklar som kostnadsneutralt. Detta kan då bero på att avgiften man satt inte helt täcker upp det extra arbete som uppstår men också ha att göra med otydligheter som uppstår i hur avtalet mellan leverantör, arbetsgivare och anställd formulerats vid till exempel uppsägning. Återigen är bästa tipset att försöka lära av andra och vara noga med val av leverantör och hur avtalet med den anställde skrivs. Man kan förstås också välja att acceptera att det kanske inte blir helt kostnadsneutralt men ändå tycka att det är en värdefull förmån att erbjuda anställda, och kanske räkna hem det på minskad sjukfrånvaro. En arbetsgivare erbjuder ofta många förmåner, som friskvårdsbidrag, som inte är omedelbart kostnadsneutrala men anses värdefulla ändå.

Detaljer om de nya skattelättnaderna

Från och med 1 januari 2022 finns en skattelättnad som innebär att den anställda bara beskattas för den del av förmånen som överstiger 3000kr per beskattningsår. Det går inte exakt att säga hur ”dyr” cykel som en anställd därmed kan välja utan att behöva betala någon skatt på förmånsvärdet, eftersom förmånsvärdet bestäms utifrån fler faktorer än bara värdet på cykeln och eftersom de flesta cyklar har ”tillköpsutrustning” som t.ex. en pakethållare som inte inkluderas av skattelättnaden. Det beror också på hur lång livslängd cykelleverantören bedömer att cykeln har. I väldigt generella termer kan man dock säga att en vanlig cykel kan bli helt skattebefriad om den har ett marknadsvärde runt 15 000 - 21 000, och en elcykel till runt 13 - 15 000 kronor. På alla cyklar som drar full nytta av skattelättnaden innebär lättnaden i praktiken en minskad cykelkostnad på cirka 1000 kronor per år vid 33 % skatt och 1500 per år vid 50 % skatt.

Skattelättnaderna gäller på cyklar, elcyklar och lådcyklar (cyklar som kräver aktiv rörelse i pedalerna) men inte på elsparkcyklar, cykelkärror, hjälmar och annan kringutrustning som inte är monterad på cykeln. Skattelättnaderna gäller bara när hela den stadigvarande (alltså fast anställda) personalen erbjuds förmånscykel. Avdraget sker per person och inte per cykel. Den som beställer flera förmånscyklar kan alltså likväl bara ta del av skattelättnaden upp till 3000 kronor. Leverantören räknar ut hur de nya skattelättnaderna påverkar respektive anställd som beställer en förmånscykel, det ska inte innebära någon tillkommande administration för den arbetsgivaren.



Förmånscyklar ur den anställdes perspektiv

Vad kostar det?

Den vanligaste fråga en anställd har är förstås vad en förmånscykel med bruttolöneavdrag i slutändan kostar. Det kan vara svårt att svara på då det är många faktorer som spelar in i hur stor rabatten blir:

- Hur dyr cykeln är. Desto dyrare cykel desto större blir generellt rabatten.
- Hur högt förmånsvärdet beräknas.
- Om arbetsgivaren tar ut en administrativ avgift (vanligtvis mellan 15-30 kronor) per cykel och månad.
- Vilken nivå på arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren betalar.
- Om arbetsgivaren är momsbefriad.
- Hur högt marknadsvärdet beräknas vara för cykeln efter leasingperiodens slut (mellan 10 och 20 % av inköpspris uppger flera leverantörer vara rimligt som utköpspris efter 3 år)
- Vilken lön den anställda har. Om den anställda har en marginalsatt på 50 % blir rabatten också högre.
- Bruttolöneavdrag kan påverka den allmänna pensionen, a-kassa, semesterlön och den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI), även här har höginkomsttagaren fördel och kan i vissa fall helt slippa påverkan på pension, a-kassa och SGI. Mer detaljer om detta i avsnittet 6. Vanliga frågor.

Värt att beakta i allt detta är att om arbetstagaren hade köpt sin cykel på avbetalning i handeln hade denne fått betala ränta på cykeln under avbetalningstiden. En cykel med marknadsvärdet 25 000 kronor hade då blivit betydligt dyrare, vilket blir aktuellt att räkna med i det fall en cykel på avbetalning hade varit arbetstagarens alternativ till förmånscykeln. Inte alla vill heller köpa ut sin cykel och för en anställd som gärna håller sig med den senaste cykelmodellen blir förmånscyklar också ett smidigt upplägg.

SVT nyheter⁶ tog med hjälp av Jönköpings kommun 2019 fram ett antal exempel på hur stor den slutgiltiga rabatten blivit för tre olika cyklar, beroende på vilken skattesats den anställda betalade. Dessa beräkningar inkluderar inte värdet av de tillbehör som ingår, ex. hjälm (600kr), lås (200kr) och förstärkt försäkring, men räknar in den extra administrativa avgift om ca 15kr/månad och cykel som kommunen då tog ut. Dessa uträkningar inkluderar heller inte det skatteavdrag som infördes 1 januari 2022, som ger en skattebefrielse på förmånsvärdet när det överstiger 3000 kr per år. De två sista cyklarna i exemplen nedan hade förmodligen blivit totalt cirka 3000 kronor billigare i och med skattebefrielsen (till och med 4500 kronor billigare vid skattenivå på 50 %), medan den första cykeln inte hade blivit fullt så mycket billigare då den inte hade kunnat nytta skattebefrielsen fullt ut.

- Cykel med listpris 7 695 kronor
Totalpris med utköp:
ca 6 900 kr vid 33 % skatt.
Ca 6 400 kr vid 50 % skatt
Det motsvarar ett 11 % lägre pris vid 30 % skatt och ett 15 % lägre pris vid 50 % skatt
- Cykel med listpris 17 795 konor
Totalpris med utköp:

⁶ 2019-10-18, SVT, 'Så här betalar du för en leasingcykel', [Så här betalar du för en förmånscykel | SVT Nyheter](#)

ca 14 500 kr vid 33 % skatt.

Ca 13 400 kr vid 50 % skatt

Det motsvarar ett 18 % lägre pris vid 30 % skatt och ett 24 % lägre pris vid 50 % skatt

- Cykel med listpris 26 995 kronor
Totalpris med utköp:
ca 20 700 kr vid 33 % skatt.
Ca 18 800 kr vid 50 % skatt
Det motsvarar ett 23 % lägre pris vid 30 % skatt och ett 30 % lägre pris vid 50 % skatt

På följande sida har leverantören Bikelease satt upp en räknedurra som kan hjälpa den anställda att räkna på den ungefärliga månadskostnaden och slutpriset på en cykel från dem beroende på den egna marginalskatten och cykelns pris: <https://help.bikelease.se/article/7-vad-kostar-formanscykel> Notera dock att detta är en leverantörs uppgifter.

Varför skaffa en förmåncykel?

Den rabatt som förmåncyklar med bruttolöneavdrag innebär är kanske det som många främst tänker på som nyttan med att skaffa en förmåncykel. Utöver rabatten på i snitt 15-30 % finns också flera andra nyttor (till viss del dock beroende av hur avtalet med leverantören skrivs):

- Den anställda erbjuds eventuellt förlängd garanti och försäkringsvillkor som är svåra att teckna själv. T.ex. kan en anställd slippa (inte bara skjuta upp) betalning under en längre sjukskrivningsperiod och också slippa betalning vid längre föräldraledighet, samt få en ny cykel vid stöld.
- En anställd som gärna håller sig uppdaterad med nya cyklar kan enkelt byta efter leasingperiodens slut.
- En anställd som byter en stillasittande arbetspendling mot cykel- eller elcykelpendling gör en stor investering i den egna hälsan. Likaså om den anställda börjar cykelträna. Personer som cykelpendlar till arbetet har en nästan halverad risk för att drabbas av hjärt- och kärlsjukdomar och cancer jämfört med de som bilpendlar.⁷
- Cykelpendling är i jämförelse med bilpendling betydligt billigare, och ofta också mer tidseffektivt.
- Om den anställdes alternativ är att köpa en cykel på avbetalning för att kunna bryta upp kostnaden så hade den anställda fått betala betydligt mer än marknadspris för samma cykel som den anställda genom ett bruttolöneavdrag istället får rabatt på.

⁷ 2017-04-21, SVT 'Ny studie: Cyklister håller sig friskare än fotgängare', <https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/ny-studie-cyklister-lever-langre>

Best practice

Det är idag många arbetsgivare som erbjuder sina anställda förmåncyklar, och också en del som har gjort det men inte längre gör det. De arbetsgivare som tvekar eller har slutat erbjuda förmåncyklar gör det sällan på grund av ointresse bland personalen, förmåncyklar är populära, men på grund av osäkerhet kring om det administrativa arbetet med förmåncyklar är motiverat i förhållande till vinsten för de anställda. Här beskrivs en del av de utmaningar som arbetsgivare kan ha att hantera (beroende på avtal och leverantör) samt framgångsfaktorer för att förmåncyklar ska fungera framgångsrikt i en organisation. Goda exempel kommer inte minst från Jönköpings kommun, där den administrativa bördan med förmåncyklar inte upplevs särskilt betungande alls.

1. Förankra väl och organisera er

- Förmåncyklar berör flera funktioner i en organisation och det är viktigt att alla dessa är involverade redan när ett beslut om förmåncyklar planeras. Dessa är upphandlare, HR-resurser, lönehandläggare eller lönespecialist och hållbarhetsstrateg, mobilitetsstrateg eller liknande. Att ledningen är övertygad om förmåncyklarnas vinster är också helt avgörande både för ett första beslut om införande och för att bygga upp en intern stolthet över förmånen som lanseras.
- Förmåncyklar kommer att innebära nya arbetsuppgifter på lönesidan, men hur mycket beror på leverantörens upplägg. Det är en fördel om det är en eller ett par enskilda personer på lön som får flagga intresse för att arbeta med frågan, dels för att arbetet ska hamna hos någon/några som vill och dels för att det gör det enklare att hitta smarta arbetssätt. Behöver extra resurser tillsättas så gör det – det är inte populärt med extra arbetsuppgifter utan extra resurser. I Jönköpings kommun uppskattar man att allt arbete med förmåncyklarna motsvarar 10-15% av en tjänst. I bilaga 1 finns en skiss på hur arbetsbelastningen kan variera under förmåncyklarnas tre leasingår.
- En tydlig ansvarsfördelning mellan löne- och hållbarhetsstrateg eller HR-resurs är viktigt att ha under hela perioden förmåncyklar finns i organisationen. Att som lönespecialist bedöma vilka cyklar en organisation ska köpa in eller besvara frågor om en elcykels trötta batteri är inte att nyttja de interna kompetenserna rätt. En gemensam funktionsbrevlåda för frågor kring förmåncyklar kan vara ett alternativ för att slippa skicka runt mailfrågor internt.
- Tänk till kring val av cyklar som ska erbjudas. Gärna en blandning av vanliga cyklar, elcyklar och lådcyklar eller cykelkärror, med fokus på cyklar för cykelpendling. Leverantören bistår med råd och online finns mycket information om fördelar och nackdelar med t.ex. olika sorters elcyklar. Alltför dyra cyklar kan innebära utmaningar ifall en anställd sedan säger upp sig och behöver betala av hela kostnaden för cykeln i ett svep.

2. Tips vid upphandling

- Flera leverantörer inkluderar försäkring vid sjukskrivning och föräldraledighet, i vissa fall även sänkt självrisk vid stöld. Detta förenklar den administrativa hanteringen mycket och ger nöjda anställda – inkludera gärna detta krav i upphandlingen.
- Kan leverantören erbjuda serviceavtal? Detta kan vara en bra sak att undersöka, inte minst om många av cyklarna är elcyklar. Det minskar risken för missnöje och att anställda cyklar på cyklar med säkerhetsrisker.
- Det är viktigt att ni formulerar upphandlingen efter just era behov. Är det till exempel viktigast med ett stort urval av cykelmodeller, minimal administration eller en mängdrabatt på ett mindre antal cyklar? Det kan vara bra att inför upphandlingen ställa frågor till

leverantörerna på marknaden så att ni noterar hur deras erbjudanden skiljer sig åt och ni säkert landar det erbjudande som är bäst för era anställda.

- Prata gärna med andra organisationer som testat förmånscyklar, kanske kan de visa er sitt upphandlingsunderlag och berätta om vad de är nöjda och mindre nöjda med.

3. Kommunicera internt

- En väl genomtänkt kommunikation av möjligheten att leasa cyklar gör att det blir synligt för arbetstagare. Välj fler kanaler än endast intranätet eftersom alla inte har naturlig tillgång till intranätet. Exempel skulle kunna vara utskrivna posters på anslagstavlor samt broschyrer vid fikabord eller som enskild punkt på APT eller morgonmöten.
- Kommunikatörerna kan kommunikation bäst i er organisation så använd de resurser ni har. Det kommer bli snyggare och ni kommer nå ut till fler arbetstagare.

4. Förmånscyklar är populärt – var beredda!

- De flesta arbetsgivare låter anställda ta del av erbjudandet om en förmånscykel två gånger per år. I de flesta organisationer tycks mellan 10-20 % av personalstyrkan hoppa på erbjudandet vid det första erbjudandet, därefter något färre. Det betyder att det är som störst intresse när de arbetsgivarens administrativa rutiner inte hunnit sätta sig än. Kolla hur andra organisationer lagt upp lönekörningar osv. så att ni är förberedda.
- Bland förmånscyklar är allt dyrare och finare cyklar populära, och även lådcyklar är attraktiva. Dessa dyrare och större cyklar ställer krav på säker och rymlig cykelparkering. Inventera och förbättra därför gärna era cykelparkeringar innan förmåns cyklarna kommer på plats, och kör kanske en kampanj för att sporra alla som beställt en förmåns cykel att verkligen börja använda den.

5. Frågor och avvikelser är en del av arbetet, men automatisera det som går!

- I teorin ska arbetsgivaren inte behöva lägga så mycket arbete på förmåns cyklarna. Cykelfrågor ska leverantören sköta, och lönedragningarna borde rulla efter att de en gång lagts in i systemen. I praktiken finns dock alltid avvikelser, människor blir sjuka eller föräldralediga, har frågor om hur förmånliga cyklarna blir eller är arga för att cykeln går sönder. Var beredda på detta, och se det inte som ett tecken på att förmåns cyklar inte fungerar.
- Vet också om att de flesta organisationer med tiden ser att det går betydligt lättare att hantera avvikelser och frågor för att de interna processerna satt sig.
- Med detta sagt – se till att hitta smarta och automatiserade processer för allt som går! Här underlättar det igen om det inte är för många personer som är iblandade i att arbeta med frågorna.
- Många frågor från anställda återkommer – skapa färdiga mailsignaturer att utgå ifrån.
- Ett exempel från Jönköpings kommun: Här noterade man i början att löneavdragen för förmåns cyklarna kunde falla bort om en person bytte tjänst inom organisationen, något som inte skulle märkas om inte den anställde själv flaggade för det. På samma sätt är det inte säkert att lönesystemet flaggar om en dragning inte har kunnat göras en månad, t.ex. om någon blivit sjukskriven. På Jönköpings kommun görs därför varje månad en körning där en Excellista över de som har förmåns cyklar körs ("hitta rad") mot ett utdrag ur lönesystemet, så att eventuella avvikelser hittas automatiskt.

- När avvikelser hittats måste de dock hanteras manuellt, ofta genom att t.ex. flytta en dragning från en månad till en annan. Kanske krävs finurlighet, kan t.ex. en semesterdag göras om till lön som en dragning kan tas ifrån? Överlag är det av stor nytta om avtalet med leverantören skrivits så att den långtidssjukskrivna och föräldralediga är ”försäkrade” och friskrivs från betalningar efter en tid. Då kan dragningar inledningsvis göras mot ex. sjuklön och föräldraledighetstillägg, för att sedan avskrivas helt när den anställde helt saknar lön från arbetsgivaren. När den anställde är tillbaka i arbete återupptas dragningarna.

6. Arbetsgivaren blir ansikte utåt för cyklarna – på gott och ont!

De allra flesta är nöjda med sina förmåncyklar, och därmed skapas goodwill mot arbetsgivaren. När man i Jönköpings kommun utvärderade en av de första ”rundorna” med förmåncyklar var 92 % nöjda och 60 % till och med mycket nöjda, med sina förmåncyklar. Men, det är ofta de som är missnöjda som hörs. Kanske är det någon som haft mycket trassel med cykeln och är missnöjd med leverantörens hantering, eller någon som inte nyttjar sin cykel och vill avsluta avtalet i förtid, vilket inte går. Rådet här är tredelat: 1. Sök lösningar i de fall det går – kan t.ex. den som vill avsluta avtalet hitta någon annan som vill ta över det? 2. Se till att rätt funktion får ta emot missnöje, denne har bättre möjlighet att svara och kan också lättare acceptera när ett missnöje faktiskt inte har med den egna organisationens ansvar att göra och 3. Ta med er att de missnöjda är en mycket liten grupp av alla som tar del av erbjudandet, och att förmåncyklarna för de flesta är en väldigt positiv upplevelse.

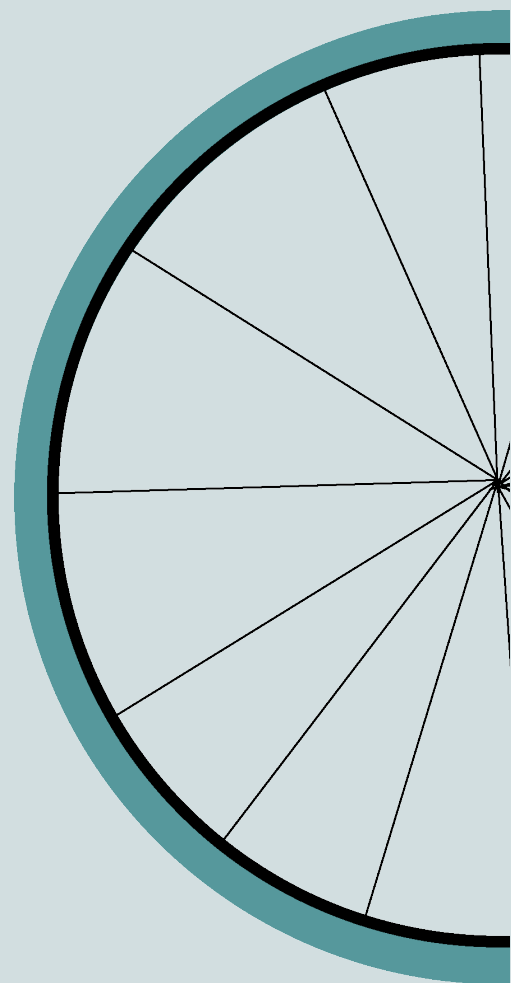
7. Vid leasingperiodens slut

- Majoriteten av de som provat förmåncyklar väljer att köpa loss den vid leasingperiodens slut. Det är vanligt att den anställde när leasingperioden närmar sig sitt slut räknar ut vad de betalat för cykeln hitintills genom att multiplicera den cykelhyra som står på deras löneavi med 36. Men som exemplet i avsnitt 4 visade så är det inte cykelhyran på bruttolönen som är den faktiska kostnaden för cykeln. I exemplet där var cykelhyran 500 kronor per månad, men den faktiska månadskostnaden bara 356 kronor. Det är bra om detta kommuniceras, kanske med ett par olika typexempel eller kostnadsberäkningar, på intranät eller inför att leasingavtalet lider mot sitt slut, för att förekomma många frågor kring detta.
- De som vill lämna istället tillbaka sina cyklar, hur detta ordnas beslutas mellan leverantören och den anställde men är ni en stor arbetsgivare kommer ofta leverantören och hämtar upp cyklarna vid en bestämd tidpunkt.

Alternativ till förmånsbicyklar

Att erbjuda förmånsbicyklar till bruttolöneavdrag är i och med skattelättnaden från 1 januari 2022 ett väldigt förmånligt upplägg. En arbetsgivare kan dock förstås välja att erbjuda rabatterade bicyklar på andra sätt. Med ett nettolöneavdrag sker avdraget på nettolönen istället för bruttolönen (se mer om detta i ordlistan under nettolöneavdrag). Det innebär egentligen ingen rabatt om inte arbetsgivaren själv går in och subventionerar bicykeln, men det kan upplevas som praktiskt av den anställda med ett avdrag direkt på lönen. Ett nettolöneavdrag har heller ingen påverkan på den anställdes socialförsäkringsnivåer.

En arbetsgivare kan också välja att istället upphandla en rabatt på bicyklar hos en bicykelleverantör. Detta har bland annat gjorts av Västra Götalandsregionen för deras anställda. För att fördelen med att betalningen blir uppdelad per månad ska uppstå så behöver upphandlingen också kravställa att leverantören erbjuder kostnadsfri eller förmånlig avbetalning. Att upphandla en rabatt eller erbjuda nettolöneavdrag istället för bruttolöneavdrag innebär generellt mindre administration för arbetsgivaren, men då de skattemässiga fördelarna uteblir kan det vara svårt att göra erbjudandet lika förmånligt för den anställda. Fördelen är dock att den anställdes sjukpenninggrundande inkomst, a-kassa och pensionsavsättningar aldrig påverkas.



Vanliga frågor

Vad händer om cykeln går sönder?

Om cykeln går sönder får den anställde ta den till reparation precis som om den anställde ägt cykeln. Uppstår garantifel så tas detta med leverantören. Service av cykeln ingår om detta har upphandlats med leverantören, men detta ersätter inte reparationer.

Vad händer om den anställde blir sjuk eller föräldraledig?

Detta beror på hur arbetsgivaren väljer att hantera detta samt på leverantörens avtal. Somliga leverantörer inkluderar nu en försäkring som gör att den anställdes avdrag på lönen ställs in under de månader då ingen lön utgår, och leverantören tar kostnaden för detta. Detta är väldigt fördelaktigt för den anställde (notera att avdraget alltså helt ställs in, det skjuts inte bara upp) och förenklar den lönemässiga hanteringen mycket. Ett sådant avtal rekommenderas. Om man inte har ett sådant avtal kan man som arbetsgivare välja att skjuta upp avdragen till dess att den anställde åter har en lön att göra avdraget ifrån, eller att som arbetsgivare subventionera den anställdes cykel tills personen är åter i arbete. De flesta arbetsgivare tillåter inte att en anställd som har en inplanerad föräldraledighet eller tjänstledighet får ta del av förmånen.

Vad händer om den anställde slutar under pågående avtal?

Det är viktigt att skriva avtalen så att den anställde då behöver köpa ut cykeln i förväg (då försvinner förstås de fortsatta fördelarna som bruttolöneavdraget innebar, vilket innebär att cykeln inte längre blir en så god affär), så att inte arbetsgivaren blir stående med kostnaden för cykeln. Det är skattemässigt inte tillåtet att dra av restkostnaden från den anställdes sista lön, utan betalningen ska ske genom ett utköp. Somliga leverantörer är öppna för att se om någon kollega vill ta över avtalet. Ibland kan cykeln och avtalet tas med till den nya arbetsgivaren.

De flesta arbetsgivare låter endast tillsvidareanställda ta del av erbjudandet för att i den mån det går undvika de utmaningar som uppstår vid en uppsägning.

Hur kan den anställde veta vad slutkostnaden kommer att bli?

Några få leverantörer ger ett fast restvärde redan vid avtalstillfället (det bygger på att cykeln sedan har ett normalt slitage) men de flesta uttalar sig inte om vad det exakta utköpspriset blir, utan man får då titta på de historiska uppgifterna som leverantörerna kan redovisa eller deras uppskattning.

Blir det inte kostsamt för arbetsgivaren?

Det rent lönemässiga upplägget är kostnadsneutralt för arbetsgivaren. Arbetsgivaren kan ta ut en administrativ avgift för de administrativa kostnader som uppstår och där finns en möjlighet att parera för den nivå av merarbete som arbetsgivaren uppfattar sig ha.

Hur påverkas den anställdes pension?

Varje år avsätts 18 procent av den anställdes pensionsgrundande inkomst (lön och eventuella andra bidrag) upp till 7,5 prisbasbelopp till allmän pension. I år, 2022, motsvarar 7,5 prisbasbelopp en månatlig inkomst på 47 717 kr. Alla som med lön och bidrag inräknat tjänar under denna summa kommer alltså få en lägre pensionsavsättning på grund av att deras bruttolön sänks när de får en förmåncykel. Effekten kan bli så stor som 18 kronor mindre i pensionsavsättning per ”förlorad” hundralapp i lön, men det beror på värdet på cykeln. Den del av förmånsvärdet som överstiger 3000 kronor per år ligger till grund för den anställdes beskattning (som bekostar delar av pensionsavsättningen) och denna del ska arbetsgivaren också betala arbetsgivaravgifter på (vilket bekostar en annan del av pensionsavsättningarna). Om arbetsgivaren dessutom betalar in tjänstepension så påverkas pensionsavsättningar ytterligare.

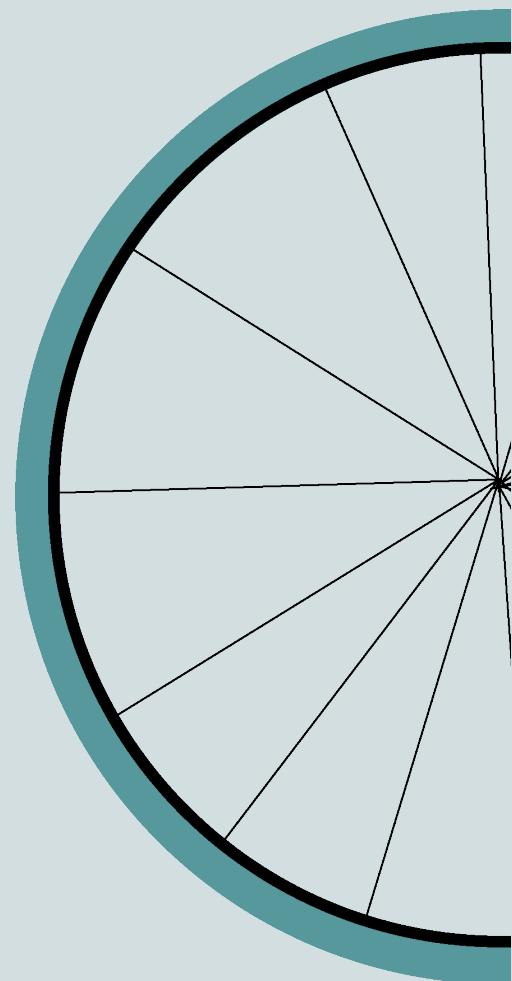
Alla bruttolöneavdrag fungerar på detta vis, och förmånsbilar har t.ex. en betydligt större påverkan på pensionsavsättningarna eftersom de månatliga avdragen är betydligt större då än för förmånsbilar. Likväl är det värt att beakta, inte minst för den som är väldigt ung och vars pensionsavsättningar under lång tid är tänkta att öka i värde.

Hur påverkas den anställdes sjukpenninggrundande inkomst?

Den sjukpenninggrundande inkomsten påverkas för de som tjänar under de aktuella sjukpenninggrundande beloppen, men här blir påverkan på den anställdes inkomster mer hypotetisk eftersom det bara påverkar den anställda om denne faktiskt blir utan arbete, sjuk, föräldraledig eller är hemma med mycket vård av barn. I vissa leverantörers avtal ingår försäkring mot längre sjukfrånvaro eller föräldraledighet, vilket då istället medför att den anställda slipper betala av på cykeln under delar av leasingperioden.

Vad händer om cykeln blir stulen?

Den anställda behöver säkerställa att cykeln täcks av hemförsäkringen, vilket dyrare cyklar ibland endast gör upp till en viss nivå. Om cykeln blir stulen kommer den anställda fortsätta få ett löneavdrag, precis som om cykeln köpts på avbetalning.



Ordlista

Arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifter är avgifter som en arbetsgivare betalar för sin anställda utöver själva lönerna. Arbetsgivaravgifterna är egentligen sju olika avgifter, varav sex går till olika delar av den svenska socialförsäkringen. Det är alltså via arbetsavgifter som en del av t.ex. föräldraförsäkrings-, pensionsförsäkrings- och -sjukförsäkringssystemet finansieras.

Nivån på arbetsgivaravgifterna beror bland annat på den anställdes födelseår, men den lägsta lagstadgade arbetsgivaravgiften är för en stor del av de arbetsföra i Sverige 31,42% (2022). Det betyder att för varje 100 kronor som en anställd får i bruttolön, så betalar arbetsgivaren också 31,42 kronor i arbetsgivaravgifter. Vissa arbetsgivare betalar in mer så, t.ex. för att de även betalar in till den anställdes tjänstepension. När en anställds bruttolön sänks, till exempel via ett bruttolöneavdrag, sänks därmed också nivån på arbetsgivaravgifterna. Även på förmånsvärden betalar arbetsgivaren arbetsgivaravgifter.

Ofta används arbetsgivaravgifter och sociala avgifter som utbytbara termer eftersom merparten av arbetsgivaravgifterna går till olika socialförsäkringar.

Bruttolöneavdrag och nettolöneavdrag

En löneförmån kan ges som ett bruttolöneavdrag eller ett nettolöneavdrag. Det står i stort sett arbetsgivaren fritt att välja avdragstyp.

Ett bruttolöneavdrag innebär att en anställd accepterar lägre bruttolön, alltså lön innan skatt, i utbyte mot en förmån. Förmånen kan till exempel vara en förmånscykel. Bruttolöneavdraget innebär att arbetsgivaravgiften för arbetsgivaren minskar och att den anställda betalar mindre skatt eftersom den skattepliktiga lönen minskar. Dock behöver den anställda betala skatt på det värde av förmånen (förmånsvärde) som skatteverket bedömer att förmånen har. Eftersom den anställdes skattepliktiga lön minskar så kan underlag för sjukpenning, pension och föräldrapenning minska, beroende på den anställdes lönenivå.

Ett nettolöneavdrag är ett avdrag som görs EFTER att skatt, sociala avgifter osv. är dragna från lönen. Det påverkar därför inte den anställdes underlag för t.ex. sjukpenning, pension eller föräldrapenning, men ger heller inte de skattemässiga fördelarna som ett bruttolöneavdrag kan innebära. Ett nettolöneavdrag innebär helt enkelt att den anställda istället för att betala för något själv får betalningen hanterad direkt via lönen. Vanliga sådana förmåner kan t.ex. vara kollektivtrafikkort.

Förmånsvärde

Ett förmånsvärde är det värde som cykelleverantören (utifrån Skatteverkets praxis/föreslagna formel) uppskattar att den förmån du får ska värderas till. Funktionen av förmånsvärde är att se till att den anställda betalar skatt på själva förmånen (så länge förmånen inte har beslutats vara skattefri). Vid ett bruttolöneavdrag fungerar det rent praktiskt så att det bestämda förmånsvärdet adderas till din månadslön, sedan dras skatten av och efter det dras också förmånsvärdet av din lön. På detta vis har du betalat skatt för själva förmånsvärdet. Eftersom förmånsvärdet i princip alltid är lägre än själva bruttolöneavdraget så blir resultatet att den anställda betalar mindre skatt totalt sett.

För cyklar finns inga fastställda schabloner för deras förmånsvärden såsom det gör för förmånsbilar, utan istället används en beräkningsmodell. Mer information finns på skatteverkets hemsida.

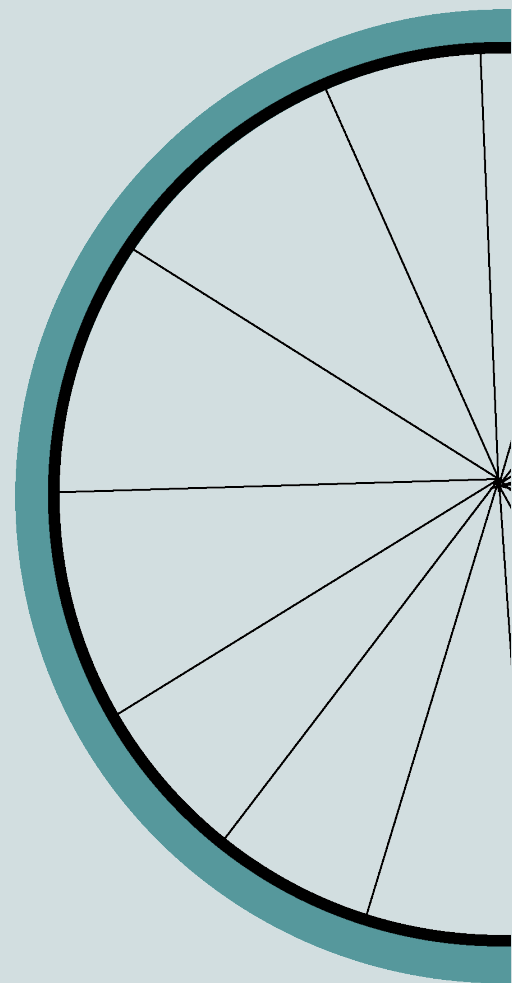
Leasing

Leasing är en form av hyreslösning där man istället för att köpa en produkt hyr den till en fast kostnad i en bestämd tid. Vanligtvis ingår i begreppet att det efter den perioden är möjligt att köpa ut

produkten till ett restvärde. Det går att privatleasa saker, till exempel en bil, eller så kan t.ex. en arbetsgivare erbjuda anställda att leasa en produkt, som med en förmånscykel eller förmånsbil. Då kan kostnaden för produkten dras direkt av lönen istället för att betalas separat av den anställde.

Löneförmån

En löneförmån är ersättning för arbete i annan form än kontanter. Generellt sett ska löneförmåner beskattas som om de vore lön, men det finns undantag. Till exempel kan arbetsgivare skattefritt erbjuda ett friskvårdsbidrag på högst 5000kr till anställda. Ett bruttolöneavdrag är en typ av löneförmån som är skattebefriat, men där den anställde istället betalar skatt på det förmånsvärde som skatteverket bedömer att förmånen har.



Bilagor

Arbetsbelastning under leasingperioden

Följande beskrivning utgår från Jönköpings kommun, där cirka 12 % av de anställda har ett aktivt avtal just nu, vilket ger ca 450 anställda med förmånscyklar. Cirka 350 anställda har hoppat på erbjudandet de senaste gångerna. Utifrån upphandlad leverantör kan förstås det interna arbetet också komma att se annorlunda ut. Någon leverantör erbjuder till exempel att den anställde kan välja att skaffa en förmånscykel när som helst under året, och inte bara vid särskilda tidpunkter.

1. Inför att nytt erbjudande går ut till anställda (2 ggr/år)

Val av cykelmodeller som ska ingå i erbjudande (eller utgå från leverantörens förslag)

Ta fram lista på alla tillsvidareanställda och ladda upp info hos leverantören alternativt låt de anställda göra en intresseanmälan direkt hos leverantören (uppskattad tid 30 alt. 0 min)

2. När erbjudande går ut till anställda (2ggr/år)

Kommunicera i interna kanaler (Ett par timmar beroende på omfattning av kommunikationsmaterialet).

Svara på frågor, om cyklarna och framförallt om hur förmånligt det kommer bli (uppskattad tid ett par timmar totalt)

Eventuellt anordna ett heldagstillfälle då personalen får komma och testa cyklarna, huvudansvar leverantören.

3. Verifiera att de anställda som beställt en cykel har rätt till detta (2ggr/år)

Någon av de anställda som är tillsvidareanställda som beställt en cykel kanske har hunnit byta tjänst eller bli föräldraledig, så detta ska kontrolleras. En lista på de som beställt cyklar körs mot interna personalsystemet och bekräftas sedan till leverantören. (Uppskattad tid en halv dag)

4. Lägg in löneavdrag i lönesystemet (2ggr/år)

Cirka 350 anställda ska få korrigerad lön. (uppskattad tid cirka 2 dagar)

5. Kontroll att lönedragningarna fungerat (månatligen)

Excellista med alla som har förmånscykel körs mot lönesystemets dragningar. Ett tjugotal avvikelser per månad kräver korrigerering (främst att en dragning görs en annan månad istället, ex. på grund av sjukskrivning eller föräldraledighet). Kan kräva lite mer knåp, t.ex. att en semesterdag omvandlas till lön. (uppskattad tid 2 timmar).

Exempel på hur mallen för kontroll av gjorda och ej gjorda cykelavdrag, samt ”avvikelselistan” ser ut hos Jönköpings kommun:

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1	Personnr	Efternamn	Förnamn	Anstnl	Utbetalningsdatum	From	Tom	Orsak	Belopp	Tecken	PNr LÅNGD
2											0
3											0
4											0
5											0
6											0
7											0
8											0
9											0
10											0
11											0

A	B	C	D	E	
1	Personnr	Namn	Omgång	Löneavdrag	Anmärkning
2			12	324	Slutat
3			7	768	Betalat klart
4			10	524	Föräldraledig
5			7	224	Sjuk
6			7	343	Överförd XXXXXX-XX
7			7	214	Betalat klart
8			9	222	Förskott 2022-01
9			7	173	Slutat

6. Besvara frågor (löpande)

Cykelrelaterade frågor (hänvisas oftast till leverantören)

Frågor inför ex. föräldraledighet, uppsägning (uppskattad tid knappt mätbar)

7. Vid leasingperiodens slut

Den anställda och leverantören sköter själva allt kring utköp av cykel och återlämnande av cykel. Cirka 90 procent köper loss cykeln, övriga får återlämna den till leverantören i Jönköping.

Det händer vid ett fåtal tillfällen att den som vill köpa ut cykeln inte går igenom leverantörens kreditkontroll. Då kan löneavdelningen vara behjälplig så att betalningen dras från lönen under ett par månader.